

Diskussion:

Med framtiden för sig

Therese Nilsson
Docent, Nationalekonomi
Lunds universitet och IFN

Sammanfattning

Hur arbetar kommuner och regioner med sociala investeringar?

- Perspektiv och arbetssätt
- De facto implementering i 70 kommuner
- Lite resurser avsatta
- Motiv: tidiga insatsers betydelse, effektivisering/prioritering
- Fokus på barn och unga

Effekter och resultat?

- Förändringar på strukturell nivå kan skönjas
- Begränsat fokus på utfall för medborgare och samhällsekonomi

Övergripande kommentarer

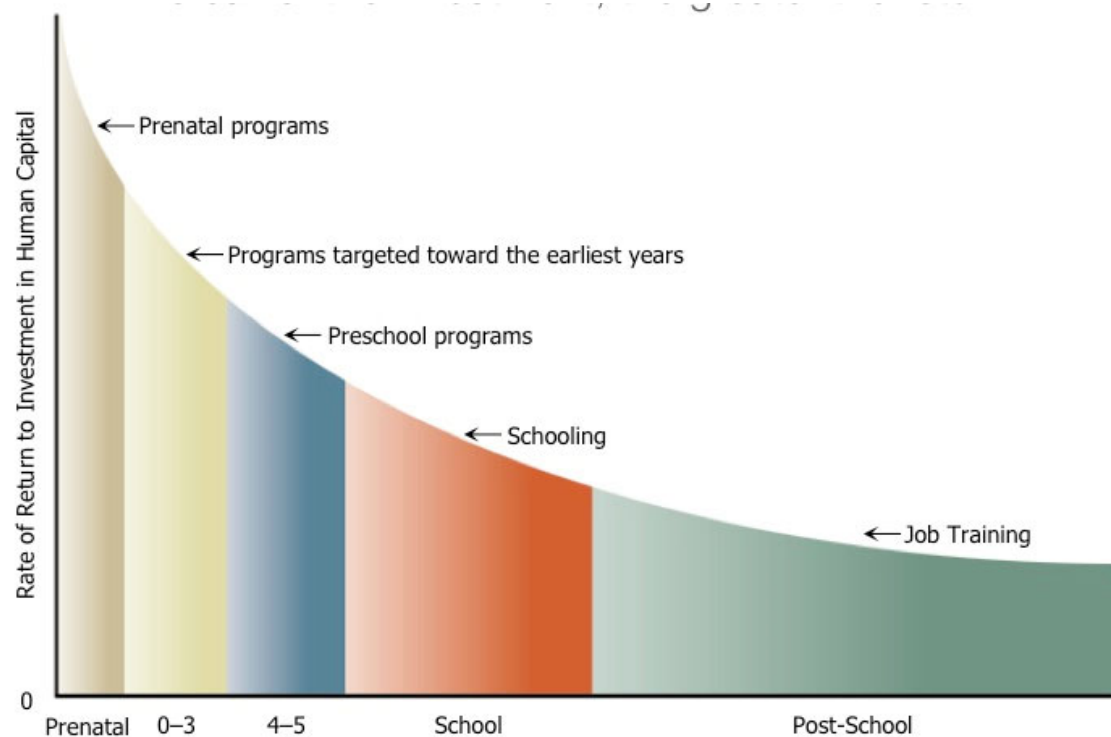
- Informativ genomgång av förekomst, motiv och tillämpning
- Lyfter fram problem som behöver överbryggas
- Relevant val av djupare jämförelser

Övergripande kommentarer

- Informativ genomgång av förekomst, motiv och tillämpning
- Lyfter fram problem som behöver överbryggas
- Relevant val av djupare jämförelser

- Effekter och resultat fokuserar på strukturell nivå – inte ekonomiska/samhällseffekter av sociala investeringar
- Policyförslag - kunde motiverats utförligare

Diskussion

Teori – Heckman

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

- Avkastningen större för tidiga investeringar
- Samhället har begränsade resurser – genom att omallokera resurser från senare till tidigare i livet så används resurser effektivt

- Genererat en omfattande ekonomisk forskning
- Starkt fokus på orsakssamband
- Effektutvärderingar med randomiserade grupper
- USA, men även Danmark

Vad ger sociala investeringsfonder konkret?

- Arbetar inte kommuner redan förebyggande?
- Ett nytt sätt att projektfansiera kommunal verksamhet?
- Gammalt vatten i nya glas?

- I viss mån lett till **systematiskt** arbete med kommunalt **kvalitetsarbete**
- Tradition i offentlig sektor:
  - investera i bestämda aktiviteter snarare än sociala effekter
  - processutvärdering
- Om detta ska bli det bestående resultatet – fokus på **effektutvärdering**

Utvärdering

- 32 kommuner i enkäten beskriver på något sätt sin utvärdering
  - Få med tanke på att detta är en central komponent
  - Flera signaler om att utvärdering är en utmaning

Utvärdering

- 32 kommuner i enkäten beskriver på något sätt sin utvärdering
  - Få med tanke på att detta är en central komponent
  - Flera signaler om att utvärdering är en utmaning
- Rapport: finns lite **evidens** finns kring samhällseffekter
  - Systematiska evidens från sociala investeringsprojekt
  - Ny forskning på svenska förhållanden vdg effekter (ex Nystrand mfl 2019)
  - Flera studier från danska VIVE (tidigare SFI)
  - TrygFondens Børneforskningscenter – Århus univeristet

Utvärdering

- Allmän skepsis bland svenska beslutsfattare/politiker mot **randomisering** som metod
- Anses **orättvist** att en grupp får något när en annan grupp inte får det
- Sant om vi med säkerhet vet att insatsen fungerar. Men detta är långt ifrån alltid fallet
- Krävs **politiskt mod** (och tålamod)

Återföring

Centralt komponent värd att diskutera mer

- 26 kommuner använder sig av någon form av återföring
- Skapar **incitament** för:
  - verksamhetsöverskridande arbete och ansvarsfördelning
  - kvalitetsutveckling och utvärdering
- s. 81: "*bör vara lyhörda för att ompröva återföring*"?
- Flera kommuner har lyckats med att hantera frågan – vad kan vi lära?

Rapportrekommendationer

- Etablera nationellt kompetenscenter
  - Centralt för utvärdering – kommuner kan inte förväntas klara detta helt själva
  - Vad finns redan idag (ex SKL) och vad saknas?
  - Kompetenscenter bör fokusera på effektutvärdering
  - Kommuner måste fortsatt ha ett ansvar vad gäller utvärdering
- Utred ramverk för budgetering av sociala investeringar
  - Varför så lite fokus på betydelsen av återföring?

Rapportrekommendationer

- Etablera en statlig utfallsfond
  - Staten bör engagera sig mer
  - Oklart vad detta innebär
  - Fördelar med nerifrån-upp perspektiv (trovärdighet, kan förklara nyttan av intervention)
  - Statliga nationella reformer vs statlig utfallsfond